

Vergaderjaar 2012–2013

26 991

Voedselveiligheid

Nr. 365

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN
EN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 juni 2013

In deze brief informeren wij u, zoals ook toegezegd tijdens het Algemeen Overleg Voedsel fraude van 25 april jl. (Kamerstuk 26 991, nr. 360) en onze brief van 16 mei jl. (Kamerstuk 26 991, nr. 358), over de stand van zaken van de lopende strafrechtelijke onderzoeken naar fraude met paardenvlees en de afronding van de terugroepactie van het vlees geleverd door de uitsnijderij in Oss. Over de onderzoeken naar paardenvlees hebben wij u eerder geïnformeerd met onze brieven van 14 februari jl (Kamerstuk 26 991, nr. 339), 13 maart jl (Kamerstuk 26 991, nr. 342) en 12 april jl (Kamerstuk 26 991, nr. 348).

1. Onderzoek vleeshandelaar uit Breda en Cyprus

- Het vleeshandelsbedrijf Windmeijer Meat Trading uit Breda in de periode van 1-1-2012 tot 1-1-2013 ongeveer 1.100 ton vlees heeft geleverd aan meerdere afnemers. Twee Franse bedrijven en een Cypriotisch bedrijf (Draap Trading) namen het meeste vlees af.
- Het vlees was afkomstig uit verschillende landen binnen en buiten de EU. Al het afgeleverde vlees was echter aangeduid als afkomstig uit Roemenië. Er bestaat een vermoeden dat de oorsprongsaanduiding niet juist is.

Naast het strafrechtelijk onderzoek is de NVWA is op basis van bovenstaande bevindingen een traceringsonderzoek gestart naar de leveringen van Windmeijer Meat Trading:

- De eigenaar van Windmeijer Meat Trading is verzocht om aan te tonen dat het aan afnemers geleverde vlees afkomstig is van een betrouwbare herkomst (terugtraceren). Windmeijer Meat Trading was hiertoe niet in staat, omdat de eigenaar geen volledige administratie heeft van het vlees.
- Op basis van nader onderzoek van de administratie van het door Windmeijer Meat Trading gebruikte koel- en vrieshuis kon de NVWA echter wel concluderen dat het vlees dat Windmeijer Meat Trading

geleverd heeft, afkomstig is van EEG-erkende bedrijven. Terugtracering van individueel verhandelde partijen was echter niet mogelijk. Op grond van de Algemene Levensmiddelenverordening mag vlees alleen op de Europese markt worden gebracht als dat afkomstig is van EEG-erkende bedrijven. Hiermee worden waarborgen gegeven over de veiligheid van op de markt gebrachte producten.

- De NVWA heeft Frankrijk en Cyprus op 8 en 16 mei via het RASFF-systeem geïnformeerd over haar bevindingen. Het is aan de betrokken lidstaten om te bepalen welke maatregelen zij nemen.

De Franse autoriteiten hebben Nederland via het RASFF-systeem geïnformeerd over leveringen van het Cypriotische bedrijf Draap Trading aan een Franse afnemer. Naar de herkomst van dat vlees wordt nog onderzoek gedaan. De NVWA heeft de Cypriotische autoriteit verzocht om traceringsinformatie over de door Draap Trading verhandelde partijen te delen met Nederland en andere betrokken lidstaten.

In het koel- en vrieshuis te Breda staat nu nog ongeveer 240 ton vlees in opdracht van Windmeijer Meat Trading en Draap Trading opgeslagen. Dit is door de NVWA in bewaring genomen. De NVWA ziet er op toe dat alleen vlees, dat volledig traceerbaar en juist geëtiketteerd is, op de markt wordt gebracht. Alleen als wordt aangetoond dat het vlees aan alle geldende voedselveiligheidsvoorschriften voldoet, dan kan het vlees op de markt worden gebracht.

De NVWA-IOD zet het strafrechtelijk onderzoek naar Windmeijer Meat Trading en Draap Trading voort.

2. Recall uitsnijderij Oss (Selten)

In de brief van 12 april jl. (Kamerstuk 26 991, nr. 348), het Algemeen Overleg voedsel fraude van 25 april jl. en de brief van 16 mei jl. hebben wij u geïnformeerd over de recall van de uitsnijderij in Oss (Selten). De op 10 april jl. in gang gezette terugroepactie van het door Selten geleverde vlees is afgerond.

Opzet recall

Volgens de administratie van Selten heeft Selten tussen 1 januari 2011 en 15 februari 2013 in totaal circa 50.000 ton vlees geleverd aan afnemers in Europa. 1.500 ton vlees staat nog op voorraad en is door de NVWA in bewaring genomen. 21.800 ton vlees is geleverd aan Nederlandse afnemers, de rest aan bedrijven in andere Europese lidstaten.

Europese afnemers

Selten heeft volgens zijn administratie aan 370 afnemers in 15 Europese lidstaten geleverd. Zoals gemeld in de brief van 12 april jl. heeft de NVWA de betrokken lidstaten via het Europese RASFF-systeem geïnformeerd.

Tevens zijn alle lidstaten en de Europese commissie met een brief van de Nederlandse CVO op de hoogte gesteld en is Europol over het onderzoek geïnformeerd. De betrokken autoriteiten zijn via de RASFF-melding ook op de hoogte gebracht van de namen van de afnemers zodat ook zij de nodige stappen kunnen ondernemen. De verantwoordelijkheid voor de verder te nemen maatregelen ligt bij de betrokken lidstaten.

Nederlandse afnemers

De 132 Nederlandse directe afnemers van Selten zijn in april per brief geïnformeerd over hun verplichting om de door Selten geleverde vleespartijen te traceren en de daarmee vervaardigde producten uit voorzorg van de markt te halen. Tevens moesten zij ook hun afnemers informeren over de producten waarin het vlees van Selten is verwerkt en de verplichting tot traceren en terugroepen. Alle afnemers moesten de genomen acties melden aan de NVWA, via een zogenaamde melding Algemene Levensmiddelenverordening (ALV-melding).

De NVWA heeft een aantal bedrijfstypen (diervoeders, winkel/supermarkt, slagerij en horeca) als zogenaamde eindschakels in het handelskanaal aangemerkt. Gezien het feit dat aan deze eindschakels veelal verse producten met een relatieve korte houdbaarheidstermijn (t.h.t.) geleverd zijn, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat deze eindproducten reeds geconsumeerd zijn. Voor zover dat niet het geval is, moet de laatste tussenschakel de producten bij de eindschakel terughalen. De NVWA verwacht dus geen ALV-melding van bedrijven die zijn aangemerkt als eindschakel.

Afronding recall

De NVWA heeft van alle aangeschreven bedrijven uit tussenschakels, waar zij dat van verwacht, informatie ontvangen over de hoeveelheid ontvangen vlees, de producten die ermee zijn geproduceerd en de bedrijven waar dat aan is geleverd en de door hen in gang gezette acties. Op basis van deze meldingen heeft de NVWA beoordeeld of de betrokken bedrijven afdoende maatregelen hebben genomen om het betreffende vlees van de markt te halen. Hiermee is de op 10 april jl. in gang gezette terugroepactie van het door Selten geleverde vlees afgerond.

Hieronder gaan wij in op de aantallen afnemers, de meldingen, de omvang van het van de markt gehaalde vlees, de inspecties en maatregelen van de NVWA en de vervolgacties die nu nog nodig zijn. Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op de op 7 juni beschikbare informatie.

Afnemers en hun meldingen

Op basis van de ontvangen meldingsinformatie zijn er in de gehele keten 1871 Nederlandse afnemers geïdentificeerd, die mogelijk vlees van Selten of producten waarin dat vlees is verwerkt, hebben ontvangen. 396 afnemers zijn als tussenschakel in beeld (handelaren, koelvrieshuizen, uitsnijderijen en productiebedrijven). 1475 afnemers (1224 horeca, 54 slaggers, 194 supermarkten, 3 diervoederbedrijven) zijn als eindschakel aangemerkt.

Van de in totaal 1871 afnemers, zijn er 132 directe Nederlandse afnemers van het vlees van Selten:

- 130 van deze afnemers hebben bij de NVWA gemeld hoeveel vlees zij van Selten hebben afgenomen, in welke producten dat vlees is verwerkt, aan welke afnemers die producten zijn geleverd en welke acties zij in gang hebben gezet via de zogenaamde melding.
- De 2 afnemers die dit niet hebben gedaan zijn al langere tijd failliet, waardoor geen administratie meer beschikbaar is.

Van de in totaal 1871 afnemers, zijn er 1739 indirecte Nederlandse afnemers, die via andere tussenschakels vlees van Selten (al dan niet verwerkt in producten) hebben ontvangen. 1456 zijn aangemerkt als

eindschakel en hoeven geen melding bij de NVWA te doen. Van al de 283 indirecte afnemers, die als tussenschakel zijn aangemerkt, heeft de NVWA informatie ontvangen.

Controles NVWA en bestuurlijke maatregelen

De NVWA heeft bij 64 afnemers een controle uitgevoerd. Bij acht bedrijven zijn overtredingen geconstateerd. Het betrof het niet tijdig aanleveren van de traceringsgegevens. Vier bedrijven zijn gewaarschuwd, bij de andere vier gevallen is een boeterapport opgemaakt. Voor deze overtreding kan een boete tussen de 525 en 2.100 euro worden opgelegd.

Bestemming van de markt gehaalde producten

De recall heeft in Nederland, naast het in bewaring nemen van de voorraad van 1.500 ton vlees, geleid tot het van de markt halen van ca. 3.000 ton vlees- en vleesproducten. Een bedrijf is op grond van de Algemene Levensmiddelenverordening (ALV) zelf verantwoordelijk voor het bepalen van de uiteindelijke bestemming van de van de markt gehaalde producten. De geldende wettelijke regels bepalen de mogelijke bestemmingen die de exploitant nog aan het vlees kan geven. Alleen als door de levensmiddelenexploitant alsnog wordt aangetoond dat het vlees aan alle geldende voedselveiligheidsvoorschriften voldoet, dan kan hij besluiten het van de markt gehaalde vlees opnieuw op de markt te brengen. De NVWA ziet erop toe dat de bedrijven binnen de regels handelen.

Verdere vervolgacties

De NVWA zal de komende maanden doorgaan met steekproefsgewijze en gerichte inspecties om de informatie uit de ALV-meldingen te verifiëren. Als blijkt dat bedrijven valselijk melding hebben gedaan, dan zal de NVWA op passende wijze bestuursrechtelijk dan wel strafrechtelijk optreden. Deze steekproefsgewijze en gerichte inspecties zullen onderdeel uitmaken van de reguliere toezichtsactiviteiten van de NVWA.

Lopend strafrechtelijk onderzoek

Het Openbaar Ministerie verdenkt Selten van valsheid in geschrifte en misleiding. Het onderzoek richt zich onder andere op het omkatten van paardenvlees naar rundvlees. Wij kunnen hierover melden dat de resultaten van het opsporingsonderzoek tot op heden de ernstige verdenkingen bevestigen.

Tot slot

De in gang gezette terugroepactie is afgerond. De strafrechtelijke onderzoeken onder leiding van het Openbaar Ministerie, naar de vleeshandelaren uit Breda en Cyprus alsmede naar de uitsnijderij in Oss zal nog enige tijd in beslag nemen. Als nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, dan zullen wij uw Kamer hierover informeren.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers